



Α ΛΥΚΕΙΟΥ- ΘΕΜΑ 1

ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ ΣΕ 20 ΚΡΙΤΗΡΙΑ

38789 [Ο διάλογος ... τότε και τώρα]

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1 ο υποερώτημα (μονάδες 10) Το κεντρικό θέμα του Κειμένου 1 είναι:

Ερώτηση πολλαπλής επιλογής

2 ο υποερώτημα (μονάδες 10) Ο συντάκτης του κειμένου 1 συγκρίνει τα social media με την αρχαία αγορά για να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι:

Ερώτηση πολλαπλής επιλογής

3 ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Ο Νείθαν Ντιφόρ στο άρθρο του με τίτλο «Θα τουίταρε ο Πλάτων; Ο αρχαίος ελληνικός οδηγός για τα social media» κάνει έναν παραλληλισμό ανάμεσα στα social media και την αρχαία αγορά. Σε αυτόν τον τίτλο, χρησιμοποιεί λεξιλόγιο των μέσων κοινωνικής δικτύωσης σε ένα πλαίσιο που έχει να κάνει με την αρχαία Ελλάδα. Γιατί πιστεύεις ότι το κάνει αυτό; Να γράψεις την απάντησή σου στην ερώτηση.

38788 Μόδες και ερωτήματα: Από τα ρούχα ως τα τραγούδια

1 ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Ποια από τα παρακάτω αναγνωρίζεις ως στόχους του συντάκτη στο κείμενο 1;

Ερώτηση πολλαπλής επιλογής

2 ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Παρακάτω σου δίνονται επτά (απλοποιημένα) αποσπάσματα του κειμένου 1. Να επιλέξεις τα τέσσερα από αυτά με τα οποία μπορεί να σχηματιστεί η συλλογιστική πορεία του συντάκτη για τη διατύπωση των επιφυλάξεών του για τη μόδα.

3ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Στην πρώτη περίοδο του κειμένου 1 ο συντάκτης αναφέρει σχετικά με τη μόδα πως «υπάρχει πάντα η **ανάγκη** να ανανεωθεί, να αναθεωρηθεί και να επανατοποθετηθεί ως προϊόν.»

α) Σε τίνοσ την ανάγκη αναφέρεται, κατά τη γνώμη σου (μονάδες6);

β) Γιατί χρησιμοποιεί παθητική σύνταξη στα υπογραμμισμένα ρήματα (μονάδες 9);



38787 Πίτερ Μάκριτζ: «Κοιτάτε προς τα πίσω, χάνετε το μέλλον»

1ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Ποια/ες από τις παρακάτω διατυπώσεις αποδίδει/ουν, κατά τη γνώμη σου, τις απόψεις του Πίτερ Μάκριτζ, όπως αυτές αναδύονται στο κείμενο 1; Ερώτηση πολλαπλής επιλογής

2ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Οι ερωτήσεις που κάνει ο δημοσιογράφος προκύπτουν από τις προηγούμενες απαντήσεις του καθηγητή ή σου φαίνεται πως τις είχε έτοιμες; Να δικαιολογήσεις την απάντησή σου.

3ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Να αντιστοιχίσεις τα παρακάτω χωρία του Κειμένου 1 (μονάδες 1) με τον τρόπο που διατυπώνεται το μήνυμά τους (μονάδες 2). Σημείωση: Εκφράσεις τροπικότητας

38786 Οι μεθοδεύσεις του κωμικού

1ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Ποιο νόημα αποδίδει ο συγγραφέας στη λέξη «μεθοδεύσεις» που περιλαμβάνεται στον τίτλο του κειμένου 1;

2ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Στη 2η § του κειμένου 1 ο συγγραφέας χρησιμοποιεί ένα παράδειγμα. Να αποφασίσεις ποιες από τις παρακάτω διατυπώσεις (δεν) υποστηρίζει η λειτουργία του παραδείγματος.

Σημείωση: Απαντήσεις με ΝΑΙ και ΟΧΙ

3ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Να αντιστοιχίσεις κάθε επιλογή ρηματικού προσώπου που περιέχεται στα αποσπάσματα του κειμένου 1 (στήλη 1) με την υφολογική διάσταση που προσδίδει στον λόγο (στήλη 2).

38785 «Όταν δανείζεσαι μια αγγλική λέξη δεν την προφέρεις όπως ο Άγγλος»

1ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Ποιες από τις παρακάτω διατυπώσεις αποτελούν απόψεις του δημοσιογράφου, ποιες του καθηγητή που δίνει συνέντευξη στο κείμενο 1 και ποιες συνιστούν κοινή διαπίστωση;

2ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Ποιον θεωρείς κύριο σκοπό της συνέντευξης; Πώς τον εξυπηρετούν οι ορισμοί στη 2η παράγραφο του κειμένου 1;

3ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Να αντιστοιχίσεις καθεμία από τις λέξεις ή φράσεις (στήλη 1) με έναν χαρακτηρισμό που δείχνει τα επίπεδα του λεξιλογίου (στήλη 2) που αξιοποιούνται στο κείμενο 1.

38784 Παρέα εφήβων, το αντίδοτο στη μοναξιά

1ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Από το πρόγραμμα «Μαζί με τον παππού και τη γιαγιά» πιστεύεις ότι ωφελήθηκαν μόνο οι ηλικιωμένοι; Να αιτιολογήσεις την απάντησή σου (50-60 λέξεις).

2ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Να αντιστοιχίσεις τις παρακάτω πληροφορίες του κειμένου με τα πεδία του πίνακα.

3ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Στο κείμενο 1 ακούγονται οι «φωνές» όσων συμμετέχουν στο πρόγραμμα. Για ποιους λόγους πιστεύεις ότι η συντάκτρια επιλέγει αυτόν τον τρόπο παρουσίασης του θέματος; Θεωρείς ότι υποστηρίζει αποτελεσματικότερα τον σκοπό του προγράμματος;



38783 Γέλιο: Βάλτε το στη ζωή σας τώρα!

1ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Η συντάκτρια του κειμένου 1 στον επίλογο προτρέπει έντονα τους αναγνώστες να βάλουν το γέλιο στη ζωή τους. Να αντιστοιχίσεις τις παρακάτω πληροφορίες (υπογραμμισμένες στο κείμενο) που αφορούν τα οφέλη του γέλιου με τον τομέα όπου κάθε όφελος ανήκει.

2ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Να αντιστοιχίσεις κάθε φράση του κειμένου 1 (στήλη 1) με μία μέθοδο επιχειρηματολογίας (στήλη 2).

3ο υποερώτημα (μονάδες 15)

ευεργετικές επιδράσεις του γέλιου

διώχνει μακριά τα αρνητικά συναισθήματα

να χαλαρώσουμε

Με τις παραπάνω λέξεις να δημιουργήσεις μια σύντομη διαφημιστική αγγελία (30-40 λέξεις) μετασχηματίζοντας τα παραπάνω ρήματα και χρησιμοποιώντας άμεσο, ζωντανό λόγο προκειμένου να διαφημίσεις ένα κλαμπ γέλιου, ώστε να προτρέψεις τον αναγνώστη να συμμετάσχει.

38782 Μήπως ζούμε στη «χρυσή εποχή» των ηλικιωμένων;

1ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Ποιος είναι ο σκοπός/οι σκοποί του κειμένου 1; Ερώτηση πολλαπλής επιλογής

2ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Στην δεύτερη παράγραφο του κειμένου 1 ο συντάκτης του αναφέρεται σε ένα στερεότυπο. Ποιο είναι αυτό και ποιες φράσεις θεωρείς ότι το καθιστούν εμφανές; Να συμπληρώσεις τον πίνακα γράφοντας με δικά σου λόγια το στερεότυπο και δύο φράσεις από το κείμενο που το συμπληρώνουν και το ενισχύουν.

3ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Στο κείμενο 1, ο Ονορέ αποφεύγει φανερά να χρησιμοποιήσει ορισμένες λέξεις για την ηλικία των 50+. Ποιες είναι αυτές οι λέξεις και ποια διάκριση κάνει μεταξύ αυτών και των λέξεων που προτιμά να χρησιμοποιεί; Να εξηγήσεις τους λόγους για τους οποίους ο Ονορέ απορρίπτει τις πρώτες και προτιμά τις δεύτερες.

38781 [Αλλαγές στον γραπτό κόσμο]

1ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Ποιον/ποιους αφορούν οι συζητήσεις του κειμένου 1 (*Μεγάλη συζήτηση/είναι γνωστές οι συζητήσεις/ανάλογες συζητήσεις*) για τη γλώσσα και για ποιο λόγο; Να επιλέξεις όποια/όποιες απαντήσεις θεωρείς σωστές από τον παρακάτω πίνακα:

2ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Να επιλέξεις από τις παρακάτω προτάσεις αυτήν/αυτές που θεωρείς ότι ανταποκρίνεται στη λειτουργία του τίτλου «Αλλαγές στον γραπτό κόσμο» (μονάδες 4) και να συμπληρώσεις την πρόταση ή τις προτάσεις που θα επιλέξεις με την αιτία των αλλαγών αυτών (μονάδες 6).

3ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Ο συντάκτης του κειμένου 1 πραγματεύεται το θέμα των μεταβολών στη γλώσσα. Ο τρόπος που το προσεγγίζει πιστεύεις ότι είναι συναισθηματικός ή λογικός (μονάδες 3); Να απαντήσεις παραθέτοντας τέσσερα στοιχεία που να τεκμηριώνουν την απάντησή σου. Δύο να αφορούν



στον τρόπο που υποστηρίζει τις θέσεις του για το θέμα (μονάδες 6) και δύο για τη γλώσσα που χρησιμοποιεί (μονάδες 6).

38780 [Αίτια και πολιτικές αντιμετώπισης του αναλφαβητισμού]

1ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Αφού διαβάσεις το κείμενο 1, τοποθέτησε τις υπογραμμισμένες λέξεις στις παρακάτω ενότητες, έτσι ώστε να δημιουργήσεις τη συγκεκριμένη νοηματική ροή.

- Ορισμός:
- Φαινόμενο παγκόσμιο /ελληνικό:
- Αιτίες:
- Επιπτώσεις:
- Παραδείγματα επιπτώσεων:

2ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Η εκτεταμένη αναφορά σε παραδείγματα στην 3η παράγραφο του Κειμένου 1, ποια σκοπιμότητα εξυπηρετεί (μονάδες 10);

3ο υποερώτημα (μονάδες 15)

A. Σε ποιο είδος ανήκει το κείμενο 1 (μονάδες 5);

- α. άρθρο γνώμης
- β. επιστημονικό άρθρο
- γ. λογοτεχνικό κείμενο
- δ. ομιλία
- ε. άρθρο σε σχολικό περιοδικό

B. Ποια από τα παρακάτω χαρακτηριστικά έχει (μονάδες 5);

38779 Το άγχος των σχολικών εξετάσεων

1ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Ποιοι παράγοντες, σύμφωνα με το Κείμενο 1, βοηθούν τον μαθητή να αντιμετωπίσει το μη παραγωγικό άγχος του κατά την απαιτητική περίοδο των εξετάσεων; Να επιλέξεις ΝΑΙ για όσες φράσεις (που παραφράζουν αποσπάσματα του κειμένου) ισχύουν και ΟΧΙ για όσες δεν ισχύουν.

2ο υποερώτημα (μονάδες 10)

α. Να τοποθετήσεις στην 1η στήλη του παρακάτω Πίνακα τους πλαγιότιτλους που ταιριάζουν (ένας περισσεύει) στα αποσπάσματα του κειμένου, τα οποία παρατίθενται στη 2η και 3η στήλη του Πίνακα, επιλέγοντας από τους παρακάτω (5 μονάδες):

β. να γράψεις στην 4η στήλη τη νοηματική σχέση που εκφράζει η κάθε μία από τις διαρθρωτικές λέξεις της 2ης στήλης, που εισάγει τα αποσπάσματα του κειμένου που παρατίθενται στην 3η στήλη. (5 μονάδες)

3ο υποερώτημα (μονάδες 15)

α. Σε αρκετά σημεία του Κειμένου 1 η συντάκτριά του πιθανολογεί, δεν εκφράζει δηλαδή τις θέσεις της με βεβαιότητα. Να βρεις δύο τέτοια σημεία (μονάδες 4) και να δικαιολογήσεις αυτή την επιλογή (μονάδες 6).

β. Στη 2η παράγραφο η συγγραφέας χρησιμοποιεί κυρίως το πρώτο πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο. Ποια η σκοπιμότητα αυτής της επιλογής, κατά τη γνώμη σου (μονάδες 5);

38778 Εφηβεία και μόδα

1ο υποερώτημα (μονάδες 10)



Σύμφωνα με το κείμενο 1, οι έφηβοι ασχολούνται σημαντικά με τη μόδα.

Να κατατάξεις στον Πίνακα Α τις φράσεις που αναφέρονται στις **ευκαιρίες έκφρασης που προσφέρει η μόδα** σε αυτούς τους εφήβους και στον Πίνακα Β τις φράσεις που αναφέρονται στις **παγίδες που δημιουργεί η υποταγή** αυτών των εφήβων **στη μόδα**.

2ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Το Κείμενο 1 αναπτύσσεται βασιζόμενο σε έναν ορισμό.

α) Να εντοπίσεις τον ορισμό: από ... έως (μονάδες 2)

β) Να γράψεις στον παρακάτω Πίνακα ΝΑΙ ή ΟΧΙ δίπλα στις φράσεις που αναγράφονται: αποτυπώνουν ή όχι τη λειτουργία του ορισμού στο συγκεκριμένο κείμενο; (μονάδες 8)

3ο υποερώτημα (μονάδες 15)

α. Στη δεύτερη παράγραφο του Κειμένου 1 (Οι έφηβοι αποτελούν...με την εξωτερική εμφάνιση.) να μετασχηματίσεις τα υπογραμμισμένα ρηματικά σύνολα του κειμένου σε ονοματικά, κάνοντας όποιες αλλαγές θεωρείς απαραίτητες (μονάδες 10).

β. Σε ποια από τις δύο συντάξεις δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στον ρόλο των εφήβων και γιατί; (μονάδες 5)

38777 Λίγα λόγια για την αγάπη

1ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Να επιλέξεις μία από τις παρακάτω διαπιστώσεις, η οποία κατά τη γνώμη σου συνοψίζει το κεντρικό νόημα του κειμένου 1.

A. Η αγάπη είναι μια πολυδιάστατη έννοια η οποία αποτελεί την κινητήρια δύναμη της ζωής.

B. Η αγάπη είναι μια πολυδιάστατη έννοια, αλλά συνοψίζεται τελικά στην αγάπη του ανθρώπου για τον εαυτό του.

Γ. Η αγάπη είναι μια πολυδιάστατη έννοια η οποία στρέφεται αποκλειστικά έξω από τον εαυτό μας.

Δ. Η αγάπη είναι μια πολυδιάστατη έννοια την οποία μόνο με τη βοήθεια ειδικών ψυχολόγων μπορεί κάποιος να κατακτήσει.

2ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Στην τελευταία παράγραφο του Κειμένου 1 η αρθρογράφος χρησιμοποιεί μια αναλογία. Ποια είναι αυτή η αναλογία;

Τι επιδιώκει να πετύχει με την αναφορά αυτής της αναλογίας στον επίλογο του άρθρου; Να επιλέξεις ένα από τα παρακάτω:

A. Επιδιώκει να κάνει το περιεχόμενο του κειμένου που προηγήθηκε πιο κατανοητό στον αναγνώστη.

B. Επιδιώκει να αναδείξει το μεγαλείο της αγάπης μέσα από την επίδρασή της ακόμα και σε άψυχα όντα.

Γ. Επιδιώκει να δώσει στον αναγνώστη μια συνοπτική επισκόπηση του κειμένου που προηγήθηκε.

Δ. Επιδιώκει να διατυπώσει τις επιφυλάξεις της σχετικά με μια ενιαία κατανόηση του όρου «αγάπη».

3ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Η εισαγωγική παράγραφος στο άρθρο είναι : *«Πέντε γράμματα. Πολλά νοήματα και ορισμοί. Ο καθένας την αντιλαμβάνεται, την αποκωδικοποιεί και την εκφράζει διαφορετικά. Ανάλογα με τον δέκτη της αγάπης μας, είτε πρόκειται για πρόσωπο είτε για πράγμα ή κάτι πιο αφηρημένο, εκδηλώνομαστε ποικιλοτρόπως.[...]*»



Με ποιον τρόπο υποστηρίζει η αρθρογράφος στις επόμενες δύο παραγράφους του κειμένου 1 το περιεχόμενο αυτής της πρώτης παραγράφου:

- A. Παραθέτει πλήθος όψεων της αγάπης, τη μία δίπλα στην άλλη.
- B. Απευθύνεται στον αναγνώστη στο α' πληθυντικό πρόσωπο.
- Γ. Δίνει έναν περιεκτικό ορισμό της αγάπης
- Δ. Καταλήγει στο ότι η αγάπη είναι η πηγή της ζωής.

38776 [Οι σημαντικοί άλλοι]

1ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Να διαλέξεις το σωστό, ανάμεσα στις τρεις (3) επιλογές που σου δίνονται, σε σχέση με το περιεχόμενο του Κειμένου 1:

- 1) Για τους εφήβους, σημαντικά είναι τα πρόσωπα που
 - α) τους προστατεύουν από τις δυσκολίες και τα προβλήματα της ενήλικης ζωής ·
 - β) τους προφυλάσσουν από τους κινδύνους της κοινωνικής έκθεσης ·
 - γ) τους αποδέχονται και τους βοηθούν να αναπτυχθούν φυσιολογικά.
- 2) Σύμφωνα με το Κείμενο 1, απαραίτητη προϋπόθεση για να αναπτυχθούν φυσιολογικά οι έφηβοι είναι:
 - α) να μπορούν να αναπτύξουν φυσιολογικές διαπροσωπικές σχέσεις ·
 - β) να μπορούν να βλέπουν θετικά και να εκτιμούν τον εαυτό τους ·
 - γ) να αισθάνονται μοναδικοί.
- 3) Αντικοινωνική συμπεριφορά και σχολική αποτυχία εκδηλώνονται στους εφήβους, όταν οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί
 - α) δεν τους προστατεύουν και δεν τους βοηθούν όσο πρέπει ·
 - β) τους αποθαρρύνουν από το να ανακαλύψουν μόνοι τους τις δυνατότητές τους ·
 - γ) τους απορρίπτουν και τους παραμελούν.
- 4) Οι ομαλές και υποστηρικτικές σχέσεις των εφήβων με τους συνομηλικούς τους μπορούν να ισοσκελίσουν ακόμη και την αδιαφορία ή την κακοποίηση των γονέων ·
 - β) συμβάλουν στην ομαλή τους ανάπτυξη, αλλά δεν επαρκούν από μόνες τους ·
 - γ) προσφέρουν στους εφήβους ποικίλα περιβάλλοντα κοινωνικοποίησης.
- 5) Η ένταξη σε ομάδες συνομηλικών
 - α) έχει πάντοτε θετική επίδραση στην ανάπτυξη της προσωπικότητας των εφήβων ·
 - β) έχει κυρίως θετική επίδραση στους εφήβους, χωρίς να αποκλείεται και η αρνητική, υπό προϋποθέσεις ·
 - γ) έχει κυρίως αρνητική επίδραση στους εφήβους λόγω των παραβατικών συμπεριφορών στο εσωτερικό των ομάδων.

2ο υποερώτημα (μονάδες 10)

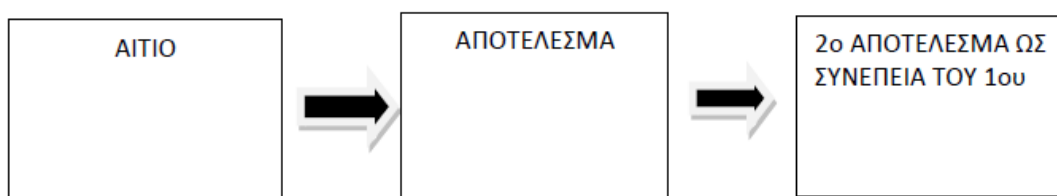
Να διαβάσεις τις παρακάτω πληροφορίες που προέρχονται από τη 2η και την 3η παράγραφο του κειμένου 1 και δίνονται διαγραμματικά, και να τις εντάξεις στις στήλες του έτοιμου πίνακα (7 μονάδες):

- 1. Οι έφηβοι δεν διαμορφώνουν θετική αυτό-εικόνα.
- 2. Οι εκπαιδευτικοί βοηθούν τους εφήβους να αντιμετωπίσουν τα προβλήματά τους.
- 3. Οι γονείς αποτυγχάνουν ως φορείς κοινωνικοποίησης.
- 4. Οι έφηβοι εκδηλώνουν ψυχοπαθολογικές διαταραχές.
- 5. Οι έφηβοι βιώνουν απόρριψη από τους γονείς
- 6. Οι έφηβοι εκδηλώνουν αντικοινωνική συμπεριφορά.
- 7. Οι εκπαιδευτικοί αποδέχονται τους εφήβους μαθητές.



ΟΡΟΙ-ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στη συνέχεια να «γεμίσεις» το ακόλουθο σχήμα, με όποιες από τις πληροφορίες θεωρείς κατάλληλες (3 μονάδες):



Μονάδες 10

3ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Σκέψου ότι είσαι ο συγγραφέας του Κειμένου 1 και αποφασίζεις να διατυπώσεις τις ίδιες σκέψεις χρησιμοποιώντας τις αντίθετες σημασίες στις υπογραμμισμένες λέξεις. Να μετασχηματίσεις ανάλογα το απόσπασμα (9 μονάδες).

*Όσον αφορά τη **στήριξη** από τους συνομήλικους, έχει αποδειχθεί θετική συσχέτιση ανάμεσα στην **κοινωνική** στήριξη από τους συνομήλικους και στο ψυχολογικό **ευ ζην** των εφήβων. Οι **υποστηρικτικές** σχέσεις μεταξύ των εφήβων συνδέονται με **υψηλότερη** αυτοεκτίμηση, **θετικότερες** αυτοαντιλήψεις, **χαμηλότερα** επίπεδα κατάθλιψης και **καλύτερη** προσαρμογή στο σχολικό περιβάλλον. ...*

Ποιος από τους δύο τρόπους ταιριάζει καλύτερα με τον τίτλο της εργασίας, από την οποία προέρχεται το κείμενο, και γιατί; (6 μονάδες)

38775 Η δύναμη του γέλιου

1ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Στον παρακάτω πίνακα να αντιστοιχίσεις τις προτάσεις του Κειμένου 1, που αφορούν το γέλιο (στήλη Α), με την ιδιότητα του γέλιου, στην οποία αντιστοιχεί καθεμιά (στήλη Β).

Προσοχή! Τρεις (3) ιδιότητες περισσεύουν.



A. Προτάσεις για το γέλιο:	B. Νοηματικοί άξονες:
1. τροφοδοτεί τα θετικά συναισθήματα	α) ανακουφιστική λειτουργία
2. αποτελεί μηχανισμό κοινωνικής επικοινωνίας	β) ενίσχυση ομαδικότητας
3. παράγεται μέσω διακοπών της εκπνοής	γ) αποκλιμάκωση της έντασης
4. είναι ένα θαυμάσιο αναλγητικό	δ) θετική επίδραση στην ανθρώπινη ψυχολογία
5. αντιπροσωπεύει μία κατευναστική χειρονομία	ε) προνόμιο του ανθρώπου στ) σύνδεση με την αναπνοή ζ) σχέση με την ομιλία η) ανάπτυξη κοινωνικοποίησης

2ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Στις τρεις (3) τελευταίες παραγράφους του Κειμένου 1 υπάρχουν οι ακόλουθες πληροφορίες, που δίνονται με τυχαία σειρά:

- 1) Το γέλιο απορροφά τα αρνητικά συναισθήματα και κατευνάζει.
 - 2) Οι άνθρωποι διαφέρουν από τους πιθήκους ως προς τη δύναμη του γέλιου και την κοινωνική τους οργάνωση.
 - 3) Προνόμιο του ανθρώπου είναι το δυνατό γέλιο και η παραγωγή ενδορφινών.
 - 4) Το γέλιο είναι αναλγητικό, αυξάνει τα όρια αντοχής στον πόνο.
 - 5) Οι ενδορφίνες από τη μια προκαλούν ευφορία και από την άλλη ενισχύουν τις στενές ανθρώπινες σχέσεις και την ομαδικότητα.
 - 6) Το καλό, ξεκαρδιστικό γέλιο απελευθερώνει το φυσικό αναλγητικό των ενδορφινών.
- Να σχηματίσεις συλλογισμό με τέσσερις από τις παραπάνω σκέψεις, συμπληρώνοντας το ακόλουθο συλλογιστικό σχήμα:

Να σχηματίσεις συλλογισμό με τέσσερις από τις παραπάνω σκέψεις, συμπληρώνοντας το ακόλουθο συλλογιστικό σχήμα:

Προκείμενες	Συμπέρασμα



3ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Να συμπληρώσεις τον παρακάτω πίνακα με τα ρηματικά πρόσωπα στις δύο πρώτες παραγράφους του κειμένου 1 και ένα παράδειγμα για το καθένα (6 μονάδες).

Ρηματικά πρόσωπα στις δύο πρώτες παραγράφους	Παράδειγμα

Στη συνέχεια να εξηγήσεις πώς επιδρά στον αναγνώστη η εναλλαγή τους (9 μονάδες).

38774 Αναλφαβητισμός: ένα διαχρονικό πρόβλημα

1ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Να διακρίνεις και να σημειώσεις με Ν στον κενό χώρο ποιοι νοηματικοί άξονες υπάρχουν στο κείμενο 1. Προσοχή! Τρεις (3) άξονες περισσεύουν.

1. Διαχρονική σύνδεση του αναλφαβητισμού με τον κοινωνικό αποκλεισμό.	
2. Γενική αναφορά στη στάση και τη συμπεριφορά των αναλφάβητων ανθρώπων.	
3. Ανάλυση των αιτίων του αναλφαβητισμού .	
4. Καταγραφή των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι αναλφάβητοι.	
5. Περιγραφή της διαδικασίας περιθωριοποίησης των αναλφάβητων στις σύγχρονες κοινωνίες.	
6. Προτάσεις άμβλυνσης του φαινομένου του αναλφαβητισμού με τη συμβολή της εκπαίδευσης.	
7. Προσδιορισμός και επεξήγηση της έννοιας του αναλφαβητισμού.	
8. Ανάλυση των ευθυνών των κυβερνήσεων για τον αναλφαβητισμό.	



2ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Στην 4η και την 5η παράγραφο του Κειμένου 1 διατυπώνονται οι ακόλουθες κρίσεις ως προς την αντιμετώπιση των αναλφάβητων στα δυτικά κράτη:

- 1 Οι κοινωνικώς αποκλεισμένοι εγκλωβίζονται στην αμάθεια, την ανεργία και τη φτώχεια.
- 2 Προκύπτουν συνέχεια νέοι αναλφάβητοι.
- 3 Στατιστικά στοιχεία για τους αναλφάβητους σε πολλές περιπτώσεις δεν υπάρχουν.
- 4 Οι κυβερνήσεις μετατρέπουν το κοινωνικό φαινόμενο του αναλφαβητισμού σε προσωπικό πρόβλημα του καθενός.
- 5 Τα παιδιά των αναλφάβητων – κοινωνικώς αποκλεισμένων εισέρχονται σε φαύλο κύκλο περιθωριοποίησης και εξάρτησης.
- 6 Οι κυβερνήσεις υποστηρίζουν την ιδιωτική εκπαίδευση.
- 7 Σημαντικό ποσοστό μαθητών διακόπτει τη φοίτηση στο σχολείο λόγω φτώχειας και ανέχειας.
- 8 Το θέμα των αναλφάβητων δεν αναγνωρίζεται ως πρόβλημα στα δυτικά κράτη.
- 9 Οι πολιτικοί δεν αναγνωρίζουν ότι έχουν ευθύνη.
- 10 Κάποιες ιδεολογικές διεργασίες θέλουν η παιδεία να είναι μηχανισμός αναπαραγωγής της εξουσίας.

Να διαλέξεις και να σημειώσεις ποιες από αυτές συνοψίζουν τη στάση των κυβερνήσεων απέναντι στο πρόβλημα του αναλφαβητισμού και στη συνέχεια να σημειώσεις στο κατάλληλο πλαίσιο ποιες από αυτές αναφέρονται ως **ΑΙΤΙΑ** και ποιες ως **ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ** της στάσης των κυβερνήσεων :

ΑΙΤΙΑ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

3ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Να αιτιολογήσεις τη χρήση των εισαγωγικών στα ακόλουθα χωρία του Κειμένου 1 (μονάδες 9):

A. Σύμφωνα με την ΟΥΝΕΣΚΟ «αναλφάβητος είναι όποιος δεν έχει αποκτήσει τις αναγκαίες γνώσεις και ικανότητες για την άσκηση όλων των δραστηριοτήτων για τις οποίες η γραφή, η ανάγνωση και η αρίθμηση είναι απαραίτητες».

B. ... αναλφάβητος είναι ο αγράμματος άνθρωπος και «άνθρωπος αγράμματος ξύλο απελέκητο».

Γ. (οι φέροντες το στίγμα του αναλφάβητου) «ξεγράφονται» από τη διαδικασία εργασίας και παραγωγής.

Στη συνέχεια να μεταγράψεις τα χωρία, αφαιρώντας τα εισαγωγικά και κάνοντας όσες μετατροπές κρίνεις απαραίτητες (06 μονάδες).



38773 [Χιούμορ και εκπαίδευση]

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Ποιο από τα παρακάτω ερωτήματα θα αποτελούσε τον πιο κατάλληλο τίτλο για το κείμενο;

- A. Γιατί κάποιοι εκπαιδευτικοί δεν μπορούν να πειστούν για τα οφέλη του χιούμορ στην τάξη;
- B. Γιατί κάποιοι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν το χιούμορ στην τάξη και κάποιοι όχι;
- Γ. Γιατί πρέπει να πειστούν οι εκπαιδευτικοί ότι το χιούμορ είναι απαραίτητο στην τάξη;
- Δ. Γιατί πρέπει να πειστούν οι εκπαιδευτικοί ότι πρέπει να αποφεύγουν το χιούμορ στην τάξη;

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Ποια νοηματική σχέση συνδέει την τελευταία περίοδο της πρώτης παραγράφου "Η αντίληψη αυτή έχει αλλάξει, αφού οι εκπαιδευτικοί στην πλειονότητά τους θεωρούν ότι η αξιοποίηση του χιούμορ στη διδασκαλία έχει θετικές επιδράσεις." με το περιεχόμενο της τελευταίας παραγράφου του κειμένου 1;

- A. Στην τελευταία παράγραφο δίνονται επεξηγήσεις για να κατανοήσουμε το νόημα της περιόδου στην 1^η παράγραφο.
- B. Στην τελευταία παράγραφο εισάγεται μια εξαίρεση η οποία έρχεται σε αντίθεση με το περιεχόμενο/νόημα της περιόδου στην 1^η παράγραφο.
- Γ. Στην τελευταία παράγραφο περιγράφονται τα αίτια της αλλαγής που αναφέρει η περίοδος στην 1^η παράγραφο.
- Δ. Στην τελευταία παράγραφο περιγράφονται οι συνέπειες της αλλαγής που αναφέρει η περίοδος στην 1^η παράγραφο.

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Ποιον από τους παρακάτω λόγους για τον οποίους οι εκπαιδευτικοί διαχρονικά δεν χρησιμοποιούν το χιούμορ στην τάξη θεωρεί πιθανότατα ο συντάκτης του κειμένου ως τον πιο σημαντικό;

- A. Γιατί πιστεύουν ότι θα χαλαρώσει η πειθαρχία και οι μαθητές δεν θα προσέχουν πια στο μάθημα.
- B. Γιατί πιστεύουν ότι δεν έχουν την ικανότητα να κάνουν χιούμορ και τα παιδιά δεν θα εκτιμούν τα αστεία τους.
- Γ. Γιατί πιστεύουν ότι δεν υπάρχει χρόνος για χιούμορ γιατί η ύλη και οι απαιτήσεις του μαθήματος είναι μεγάλες.
- Δ. Γιατί πιστεύουν ότι οι εκπαιδευτικοί πρέπει να είναι σοβαροί και να μην αστειεύονται με τα παιδιά.

Να αιτιολογήσεις την απάντησή σου.

38772 Εφηβεία: μια σημαντική μετάβαση για παιδιά και γονείς.

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Να γράψεις ποια από τις παρακάτω προτάσεις είναι σωστή (Σ) ή λανθασμένη (Λ), σύμφωνα με το Κείμενο 1:

- α) Η μεταβατική περίοδος της εφηβείας σχετίζεται και με σωματικές αλλαγές.
- β) Οι έφηβοι προσδοκούν από την ομάδα των συνομηλίκων να επιλύσει τα προβλήματά τους.
- γ) Οι έφηβοι χρειάζονται καθοδήγηση από τους γονείς και όχι να αφήνονται τελείως αυτόνομοι.
- δ) Η σχέση γονέων και εφήβων μπορεί να περιλαμβάνει συγκρούσεις και εντάσεις.



ε) Οι γονείς οφείλουν να θέτουν όρια, για να διασφαλίσουν ότι οι έφηβοι θα είναι όχι μόνο ελεύθεροι αλλά και προστατευμένοι.

2ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Το κείμενο 1 χωρίζεται σε τρία μέρη: το πρώτο περιέχει διαπιστώσεις, το δεύτερο διαπιστώσεις μαζί με συμβουλές και το τρίτο μόνο συμβουλές. Να διακρίνεις σε ποιο από τα τρία μέρη ανήκει κάθε παράγραφος του κειμένου καθώς και ποια παράγραφος λειτουργεί μεταβατικά

3ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Η συντάκτρια του κειμένου 1, ως ειδικός, δίνει αρκετές συμβουλές προς τους γονείς. Ποια διαφορά παρατηρείς στο ύφος αυτών των συμβουλών από δύο διαφορετικά σημεία του κειμένου που δείχνουν οι δύο στήλες (μονάδες 10); Να βρεις μία λέξη σε κάθε φράση της πρώτης στήλης που κάνει τη διαφορά (μονάδες 5).

<u>Συμβουλές στην 3^η και 4^η παράγραφο</u>	<u>Συμβουλές στην τελευταία παράγραφο</u>
1. χρειάζεται να προβούν σε αλλαγές	I. να δείχνουν αυθεντικό ενδιαφέρον για τον κόσμο των έφηβων παιδιών τους
2. καλούνται να αποχωριστούν την παλιά, στενή σχέση με τα παιδιά τους	II. να αναγνωρίζουν και να αποδέχονται τα συναισθήματα των παιδιών τους
3. χρειάζεται να ικανοποιήσουν την ανάγκη των παιδιών τους για αυτονομία	III. να τηρούν συγκεκριμένους κανόνες και όρια
4. αναμένεται να αφήνουν περισσότερο «χώρο» στους εφήβους	IV. να διαθέτουν ένα καλό υποστηρικτικό δίκτυο ή να απευθύνονται σε κάποιον ειδικό

38771 Διάλογος και επικοινωνία

1ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Ο συγγραφέας του κειμένου 1, ανοίγοντας το κείμενό του, αναφέρει ίσως την πιο σημαντική προϋπόθεση του διαλόγου, την οποία αναδιατυπώνει ολοκληρώνοντας το κείμενο. Από τις παρακάτω φράσεις να επιλέξεις εκείνες που αναφέρουν τη συγκεκριμένη προϋπόθεση.



	Προϋποθέσεις διαλόγου
1	έχει πρόθεση να αποδεχθεί εκείνη την άποψη, που θα φανεί στο τέλος πλησιέστερη προς την αλήθεια
2	[...] όταν υποστηρίζει μία θέση, να στρέφεται σταθερά προς το θέμα, χωρίς [...] παρεκβάσεις.
3	[...] καλό είναι να προσέρχεται στο διάλογο με τόση προθυμία να πειστεί όση επιθυμία έχει να πείσει [...]
4	ο γόνιμος διάλογος απαιτεί από το συνομιλητή την απαλλαγή από «είδωλα»
5	Τη δύναμη του λόγου του [...] την συνδέει [...] με την ευστάθεια των επιχειρημάτων

2ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Να εντοπίσεις στα αποσπάσματα του Κειμένου 1 και να συμπληρώσεις στην ανάλογη στήλη του Πίνακα ποιες διαρθρωτικές λέξεις χρησιμοποιεί ο συντάκτης για να επιτύχει τη συνοχή τους. Κατόπιν να συμπληρώσεις στη διπλανή στήλη τη νοηματική σχέση που εκφράζει η κάθε μία από τις διαρθρωτικές λέξεις που έγραψες.

Αποσπάσματα κειμένου	Διαρθρωτική λέξη	Νοηματική σχέση
Κατ' αρχήν ο συνομιλητής πρέπει να θεωρεί ότι με τον διάλογο δεν ελέγχει κυρίως τις απόψεις των άλλων		
[...] με τον διάλογο δεν ελέγχει κυρίως τις απόψεις των άλλων – μολονότι μπορεί κι αυτές να τις κρίνει και ίσως να τις επικρίνει [...]		
[...] η συνειδητοποίηση της λειτουργίας του διαλόγου κάνει τον φρόνιμο συζητητή να μην βιάζεται να μιλήσει, αλλά να παρακολουθεί με προσοχή όσα λέγονται		
ωριμάζει και η δική του σκέψη, ώστε να προσφέρει κάτι καλύτερο αργότερα στην κοινή προσπάθεια·		
Παράλληλα, ο συζητητής οφείλει [...] να στρέφεται σταθερά προς το θέμα,		



3ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Υπόθεσε πως θέλεις να εξηγήσεις αυτό το κείμενο σε έναν φίλο σου λίγο πιο απλά και κατανοητά για τον ίδιο. Να αντικαταστήσεις τις τονισμένες λέξεις του Κειμένου 1 με συνώνυμες τους λέξεις ή φράσεις που να επιτυγχάνουν πιο απλό και εύληπτο ύφος: **συνετού, επικοινωνιακός, ιδιοτέλεια, εμμονή, αθεμελίωτες.**

38770 Να μην αγαπηθώ για να μην καλομάθω!

1° υποερώτημα (μονάδες 10)

Να επιλέξεις το «ΝΑΙ» ή το «ΟΧΙ» για καθεμιά από τις παρακάτω διαπιστώσεις, με βάση το κείμενο

1.

	ΝΑΙ	ΟΧΙ
1. Η συντάκτρια νιώθει θαυμασμό για την ηλικιωμένη κυρία.		
2. Για να είναι κανείς ανεξάρτητος, δεν πρέπει να αγαπηθεί.		
3. Η ηλικιωμένη κυρία συγχέει την ανεξαρτησία με την μοναξιά.		
4. Η στέρηση της μητρικής αγάπης μπορεί να γίνει μακροχρόνιο τραύμα.		
5. Τα σοκολατάκια αποδεικνύουν ότι η ηλικιωμένη κυρία δεν χρειάζεται αγάπη.		

Μονάδες 10

2° υποερώτημα (μονάδες 10)

Πώς λειτουργούν τα ερωτήματα που θέτει η συντάκτρια στην 4^η (έμμεσα) και στην 5^η (άμεσα) παράγραφο του κειμένου 1;

	ΝΑΙ	ΟΧΙ
1. Δείχνουν την αδυναμία της συντάκτριας να καταλάβει την ηλικιωμένη κυρία.		
2. Υπονοούν απαντήσεις μάλλον, παρά εκφράζουν απορίες.		
3. Ψυχολόγος είναι, το να θέτει ερωτήματα είναι η δουλειά της.		
4. Δείχνουν το ενδιαφέρον της για την ηλικιωμένη κυρία.		
5. Συνδέουν όσα είτε η ηλικιωμένη κυρία με τον ψυχισμό της ίδιας της συντάκτριας.		

3ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Στο κείμενο 1 διακρίνεται η ιδιότητα της συντάκτριας ως ψυχολόγου αλλά και μια προσωπική-βιωματική της κατάθεση. Να εντοπίσεις ένα στοιχείο για κάθε ένα από τα δύο αυτά γνωρίσματα του κειμένου (**μονάδες 5**). Ποιο από τα δύο γνωρίσματα επικρατεί, κατά τη γνώμη σου, η ιδιότητα της ψυχολόγου ή η προσωπική-βιωματική κατάθεση (μονάδες 5); Να εξηγήσεις σύντομα την επιλογή σου (**μονάδες 5**).

Σημείωση Μονάδες 15;